

Vergaderjaar 1986–1987 Nr. 31*

18961

Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs met betrekking tot het onderwijs in de taal van het land van oorsprong aan leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS¹

Vastgesteld 7 oktober 1986

De vaste commissie voor Onderwijs heeft met onderstaande vragen en opmerkingen een begin gemaakt met de schriftelijke voorbereiding van het voorstel tot Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs met betrekking tot het onderwijs in de taal van het land van oorsprong aan leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond.

Algemeen

De leden van de fractie van het **C.D.A.** hadden geen overwegende bezwaren tegen het tot stand komen van de onderhavige wetgeving. Zij constateerden evenwel met groot misnoegen dat, zoals de tekst nu luidt, er terugwerkende kracht gegeven wordt aan het voorstel. Gaarne zagen zij daarvoor een duidelijke reden.

Zij verbonden aan deze constatering bovendien nog de vraag of het onderwijs als bedoeld in dit voorstel inderdaad per 1 augustus van dit jaar van start is gegaan.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** hadden met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij achtten de indiening en aanvaarding ervan een logische consequentie van de invoering van het Onderwijs in de eigen taal en cultuur (OETC) in het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Zij zouden, zo wilden zij nu graag duidelijk maken, het wetsvoorstel van ganser harte steunen. De hier en daar kritische vragen die bij hen gerezen waren, hadden dan ook meer betrekking op de toekomst van het OET(C) dan op de onderhavige wet- en regelgeving.

Doelstelling onderwijs eigen taal

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen opnieuw aandacht voor de positie van Islamitische meisjes in het voortgezet onderwijs. Denkt de staatssecretaris dat onderwijs in eigen taal een bijdrage kan leveren aan hun emancipatie? Hoe denkt zij dat te stimuleren? Welke andere maatregelen staan haar voor ogen om de emancipatie van Islamitische meisjes te bevorderen?

¹ Samenstelling:

Leden: Hendriks (CDA), Mw. Grol-Overling (CDA), Pleumeekers (CDA), Oskamp (PvdA) (voorzitter), Stam (PvdA), Van Boven (VVD), mw. Vonhoff-Luijendijk (VVD), Vis (D'66), mw. Van Leeuwen (PSP), mw. Bolding (PPR), Waltmans (PPR), Holdijk (SGP), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

* Het vorige stuk is verschenen onder nr. 121 van vergaderjaar 1985–1986.

Deze leden vroegen de staatssecretaris in haar antwoorden op de vorige en de nog volgende vragen over de grenzen van regelgeving en tijd heen te zien en aandacht te besteden aan de toekomst van de allochtonen in het Nederlands onderwijsbestel waar het de kennismaking betreft met hun eigen taal (en cultuur). Dat zij, in het bijzonder van deze staatssecretaris, extra aandacht verwachtten voor de positie van Islamitische meisjes, sprak naar hun mening vanzelf.

Taal van het land van oorsprong, doelgroepen

De leden van de fractie van het **C.D.A.** memoreerden dat bij amvb nader zal worden bepaald welke leerlingen in aanmerking komen voor het onderwijs in de eigen taal en welke talen zullen worden onderwezen. Aan welke taalgroepen denkt de staatssecretaris op dit moment?

Tijdelijk danwel blijvend karakter van het onderwijs in de eigen taal

De leden van de **P.v.d.A.**-fractie vroegen zich af of de staatssecretaris een mening heeft ten aanzien van de vraag hoelang het onderwijs in eigen taal binnen de lessentabel wenselijk en zinvol is tegen de achtergrond van een toelatingsbeleid van haar collega van Justitie dat de binnenkomst van vreemdelingen bepaald niet aanmoedigt. Moeten wij niet aannemen dat binnen niet te lange tijd allochtone leerlingen zich in weinig tot niets van Nederlandse leerlingen onderscheiden, in feite «vernederlandst» zijn en het contact met hun oorspronkelijke taal en cultuur verloren hebben? Deze leden vroegen zich af of onderwijs in eigen taal en cultuur in zo'n situatie niet eerder thuishoorde in het sociaal-cultureel werk zoals dat, althans tot op heden, door de minister van WVC wordt gesubsidieerd. Is het juist, zo wilden zij van de staatssecretaris weten, om allochtone leerlingen, die in vele opzichten Nederlander zijn geworden, aan het Nederlandse onderwijs te onttrekken voor onderwijs in eigen taal en cultuur? Licht hier niet veeleer een taak voor de Stichtingen welzijn buitenlanders en de algemene instellingen die per 1 januari 1987 met dit werk belast zullen worden dan voor het onderwijs?

Moet ook het aanbod niet worden afgestemd op de vraag die vanuit bijvoorbeeld zelforganisaties van buitenlanders naar voren komt?

Ook de leden van de **C.D.A.**-fractie wilden weten of de regering de onderhavige wetgeving naar haar doelstelling als een tijdelijke ziet.

Eigen taal als keuze- en/of examenvak

De leden van de **C.D.A.**-fractie hadden kennis genomen van de uitspraak van de staatssecretaris in de Tweede Kamer dat zij opname van een vak als eigen taal in het keuzepakket van het voortgezet onderwijs wenselijk acht. Heeft de staatssecretaris al een tijdschema opgezet, waarbinnen zij die wenselijkheid tot werkelijkheid zal maken? Op welke wijze kan de ontwikkeling van eigen taal als vak, respectievelijk examenvak worden ingepast binnen de ideeën van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) over het voortgezet onderwijs?

Is het nodig om een aparte wettelijke regeling voor het onderwijs in eigen taal te handhaven als het een zelfstandig vak binnen het voortgezet onderwijs zou zijn?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** informeerden naar de stand van zaken bij de invoering van de vakken Turks en Arabisch als keuzevakken in het voortgezet onderwijs. Zij hadden het gevoel, dat de invoering van die vakken wellicht meer mogelijkheden zou bieden dan het OET-VO. Zijn er inmiddels afdelingen Turks en Arabisch aan de nieuwe lerarenopleidingen? Door hoeveel studenten worden zij bezocht en hoe zijn de resultaten?

Onderwijskundige aspecten

De leden van de **C.D.A.**-fractie hoorden graag op welke wijze de behoefte aan onderwijs eigen taal in het voortgezet onderwijs is vastgesteld. Zij vroegen zich af of de scholen vrij zijn het onderwijs in eigen taal zowel binnen als buiten de reguliere lestijden te geven.

Op welke wijze zullen de effecten van het OET op de doelgroepen worden gemeten?

Voorts wilden deze leden weten of krachtens deze wettelijke bepalingen alleen leerlingen in het dagonderwijs in staat gesteld zullen worden onderwijs in de eigen taal te ontvangen of dat ook bijvoorbeeld leerlingen in het avondonderwijs onder vigeur van deze wet dergelijk onderwijs kunnen genieten.

Beschikbare en bevoegde leerkrachten

De leden van de **C.D.A.**-fractie wezen op het feit dat bij de invoering van het OETC in het basisonderwijs grote problemen waren ontstaan vanwege het ontbreken van geschikte en bevoegde leerkrachten voor het geven van dat onderwijs.

Worden dezelfde criteria aangelegd bij de recrutering van leerkrachten eigen taal in het voortgezet onderwijs, als nu in het basisonderwijs het geval is. Zullen de leerkrachten onderwijs in eigen taal in het voortgezet onderwijs op een ander niveau worden opgeleid dan hun collega's in het basisonderwijs?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** informeerden in dit verband naar het aantal docenten dat inmiddels beschikbaar is voor de scholen, hoeveel toekomstige leerkrachten in opleiding zijn en welk percentage vrouwen zich onder hen bevindt.

Kosten van het onderwijs eigen taal

De leden van de fractie van het **C.D.A.** vroegen of er intussen enige duidelijkheid was ontstaan over het vermoedelijke aantal betrokken leerlingen, het aantal benodigde leerkrachten en de kosten.

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer kwam naar voren, dat er geen minimum groeps grootte voor dit soort onderwijs is voorgeschreven.

Welke financiële consequenties kan het ontbreken van een dergelijke bepaling hebben? Is er een tevoren vastgesteld budget voor het onderwijs eigen taal of gaat het hier om open financiering, dat wil zeggen dat de kosten afhankelijk zullen zijn van het aantal gegadigden?

De voorzitter van de commissie,
Oskamp

De griffier van de commissie,
Van der Putten